

FORDYPNINGSOPPGAVE

STUDENTEN SKAL LYKKES!

Utarbeidet av:

Brit Eva Huskebakk

Studium:

Rådgivning 2

Innlevert:

Vår 2015

Innhold

Innledning	3
En helt vanlig dag på mitt kontor	3
Ett møte med en studiesøker	4
Min forforståelse/bakgrunn:	6
Avgrensning og problemstilling	7
Forståelse av begrep	8
Rådgivning	8
Veiledning	9
Informasjon	10
Studentrådgiver ved Studentsamskipnaden i Nesna	10
Studierådgiver/-veileder	10
Metode og innovasjon	10
Kvalitative undersøkelser	12
Samtale med studentrådgiver ved Studentsamskipnaden.	13
Samtale med utdanningsleder for barnehagelærerutdanninga.	15
Samtale med utdanningsleder for grunnskolelærerutdanninga	16
Samtale med rektor	17
Samtale med studiesjefen	19
Resultatene av kvantitativ undersøkelse	20
Refleksjon og drøfting	21
Avslutning	25
Kildeliste	26
Vedlegg 1: Undersøkelse blant GLU-studentene.	27

Innledning

I denne oppgaven ønsker jeg å belyse en funksjon jeg mener er viktig for at studentene skal lykkes i sin utdanning; Veiledning! Det er også viktig at studenten vet hvor han/hun får dette.

Jeg vil starte med å fortelle to historier fra mitt arbeid.

Deretter vil jeg forklare hvorfor jeg har valgt å skrive om dette emnet.

Etterpå vil jeg presentere min problemstilling og avgrensning av oppgaven.

Teorikapittel med begrepsavklaringer kommer før jeg forteller om min innovasjonsmetode og hvor jeg presenterer mine intervjuer og undersøkelser.

Jeg vil oppsummere mine intervju før jeg kommer med en kortere drøfting.

Ikke minst håper jeg at oppgaven fanger din interesse, og at du sitter igjen med noe etter å ha lest dette.

En helt vanlig dag på mitt kontor

Jeg har akkurat skjenket meg dagens andre kopp med kaffe og leser dagens innkomne e-post i felles-e-posten for opptakskontoret. Det banker forsiktig i dørkarmen til kontoret mitt. Døra står alltid helt åpen så lenge jeg er alene på kontoret, og på grunn av innredninga i mitt lille kontor, sitter jeg med ryggen til døra. Jeg sier: «*Kom inn*», i det jeg snur meg mot døra. I døra står der en traust, ung mann med ett litt undrende uttrykk i ansiktet. Han spør om jeg er «studieveilederen», for han skulle gjerne snakke med henne. (Selv om jeg ikke har den formelle kompetansen som studieveileder, pleier andre ansatte ved høgskolen å sende studenter og andre til meg for hjelp i forbindelse med både veiledning og rådgivning. Jeg har lang erfaring med denne type henvendelser, og jeg blir ofte brukt som veileder selv om den formelle kompetansen ikke er på plass. I tillegg til å kjenne studiene godt, tar jeg nå dette studiet i rådgivning og føler at det er greit å drive med veiledning). Jeg svarer bekræftende på dette og ber ham om å sette seg ned på den ledige stolen ved bordet mitt. Han bærer på en mappe med papirer og denne holder han tett inntil brystet. Jeg ser smilende på ham og spør om det er noe jeg kan hjelpe ham med. Han sier at han endelig har bestemt seg for å komme seg i utdanning og vil gjerne ha hjelp til å finne den riktige veien å gå. Han sier han har tatt med seg sine papirer fra både videregående skole, forsvaret og arbeidsattester, og at jeg kan få se dem hvis jeg vil. Jeg byr på en kopp kaffe og setter meg litt på skrå overfor ham. Jeg spør ham hva han kan tenke seg å bruke studiene til. Han sier at han gjerne vil fortsette i forsvaret, men på grunn av nye krav til formal kompetanse, vil han gjerne kvalifisere seg slik at han er

sikret en jobb videre der. Han vil veldig gjerne jobbe med soldatenes fysiske trening og lurte på om vi har noe som kan passe ham i den forbindelse. Høgskolen vår har et relevant studietilbud og jeg finner raskt fram informasjon over våre Idrettsstudier. Sammen ser vi på innholdet i Bachelorgraden Idrett. Han spør om vi har årsstudium i friluftsliv. Slik det er i vårt studieprogram i dag, har vi kun en halvårshenhet i friluftsliv. Denne unge mannen vil gjerne ha mer enn bare ett halvår, og jeg finner derfor fram informasjon om andre utdanningsinstitusjoner, slik at han kan se at det går an å ta sitt «valgfrie» fag i denne graden ved for eksempel UiT¹ avd. Finnmark. Han lyser opp i ansiktet når han får denne informasjonen. Papirene han har med seg, viser at han ikke har generell studiekompetanse, men at han er over 25 år og derfor kan søke opptak på bakgrunn av sin realkompetanse. Jeg ser raskt gjennom det han har med, og ser at dette er en ressurssterk mann som ikke har ligget på latsiden. Jeg oppmuntrer ham til å registrere sine søknader elektronisk. Og dersom han skulle trenge mer hjelp eller informasjon, må han veldig gjerne ta kontakt igjen, så hjelper jeg ham.

UiT har tilbud om en Bachelorgrad i friluftsliv lokalisert til Alta. Selv om risikoen for at denne mannen kan finne på å søke seg direkte til Friluftsliv i Finnmark, fremfor å velge å ta vår utdanning i Idrett med friluftsliv som valgfag, føler jeg at det er riktig å informere ham om dette. Det er noe med det etiske i dette. Jeg vil gjerne at den som oppsøker meg skal føle at det er ham som får hjelp, ikke bare at vi bruker hans søken for å rekruttere til vår høgskole.

Ett møte med en studiesøker

I år var jeg så heldig å få være med på Karrieredagen i en liten by i nærheten. Karrieredagen er en stor messe som arrangeres av Kunnskapsparken i denne delen av vårt fylke. Her møtes bedrifter, offentlige virksomheter, utdanningsinstitusjoner og andre relevante organisasjoner. Messa er et tiltak for å bidra til økt rekruttering til utdanningsinstitusjonene og yrkeslivet i dette distriktet. Det er et mål å sikre høyere gjennomføringsgrad blant elevene, i tillegg til å gjenspeile de yrkes- og karrieremuligheter som finnes i regionen. Jeg synes Karrieredagen er ett flott tiltak. Til denne messa hadde Høgskolen vår med seg noen studenter, lærere, markedsføringskonsulenter.

Det var mange besøkende til denne messa og til messeområdet strømmet det inn elever, lærere og andre interesserte. Jeg har ingen erfaringer fra tidligere deltakelse på slike messer, men det

---

¹ Universitetet i Tromsø, Norges Arktiske Universitet

syntes å være bra oppslutning og interesse fra målgruppene. Det var en del som kom bort til Høgskolens stand for å se hva vi hadde å tilby. Studentene våre var veldig flinke til å fortelle om de tilbudene vi hadde i de kreative utdanningene. Og de som går i Grunnskolelæreutdanningene, var flinke til å fortelle om hvordan de trivdes som studenter hos oss.

Jeg var med primært for å informere om søking og opptak. En dame som sammen med sin venninne hadde gått og sett bort til oss flere ganger, fanget min nysgjerrighet. Hun var sammen med venninna si og så egentlig ikke ut til å tenke på at hun kunne søke seg høyere utdanning. Jeg kom i prat med henne og spurte hva hun drev med. Hun holdt på med kompetansefagene på videregående skole for hun kunne tenke seg å jobbe med mennesker. Lærer ville hun ikke bli, men om hun greide å kvalifisere seg for opptak til sykepleierutdanningen, så ville en drøm gå i oppfyllelse. Jeg spurte om hun hadde søkt opptak eller om hun ennå var i «tenkeboksen». Hun fortalte meg at hun trodde hun måtte ha alle kompetansefagene på plass før hun kunne søke, så det hadde hun ikke gjort. Jeg introduserte henne for realkompetansevurdering². Siden hun hadde passert 25 år, hadde noe videregående skole og mange år med relevant yrkeserfaring, kunne hun meget gjerne søke opptak på bakgrunn av sin realkompetanse. Hun ante ingen ting om at vår høgskole hadde tilbud om sykepleierutdanning. På Høgskolens stand var der ikke fokusert på at vi hadde denne utdanninga. Det var heller ingen representanter i rekrutteringsteamet som hadde fokus på denne utdanninga som et viktig informasjonsområde. Jeg kjenner godt til denne utdanninga og hadde mye og relevant informasjon å komme med. Hun fikk med seg en brosjyre på vår sykepleierutdanning. Jeg gav henne kontaktinformasjon, og hun virket veldig fornøyd med den hjelpen hun hadde fått.

Hun ringte meg noen dager senere og var så glad for at jeg hadde huket henne inn og informert henne om denne muligheten. Hun takket meg så mye for den gode veiledninga jeg hadde gitt henne og gledet seg til resultatet av sin søknad. Hun sa at hun nesten ikke kunne vente med å komme i gang med studiet. Hun hadde allerede startet med å lese studiets litteratur.

---

² Realkompetanse er en måte å få opptak til høyere utdanning på, selv om du ikke fyller kravene til generell studiekompetanse. Du må ha relevant kompetanse til et studium som kan veie opp for at du ikke fyller de vanlige opptakskravene.

Eksempler på realkompetanse til et studium kan være lønnet eller ulønnet arbeid, utdanning eller organisasjonserfaring(samordnaopptak.no).

Min forforståelse/bakgrunn:

Min arbeidsplass er Høgskolen i Nesna, en institusjon som har profilert seg med lærerutdanning siden 1918.

Jeg jobber i studieadministrasjonen som førstekonsulent og har i løpet av de årene jeg har vært der, ofte opplevd at studenter ikke finner riktig ut av hvor de skal henvende seg for å få veiledning eller rådgivning.

I løpet av de 14 årene jeg har vært ansatt, har jeg tilegnet meg lang og bred erfaring i forhold til både studieadministrativt arbeid, studier, innpassinger³ med mer. Jeg kjenner våre systemer veldig godt og har nyttig kompetanse på disse områdene også. Jeg ser at det er behov for min kompetanse her, og skolen ser at jeg er en ressurs. Det er veldig tilfredsstillende for meg som arbeidstaker å føle at jeg har en viktig funksjon. Jeg mener det er behov for en studierådgiver/-veileder ved skolen vår, slik at også studentene ble ivaretatt på en enda bedre måte enn i dag. Nettopp derfor tar jeg akkurat dette studiet i Rådgivning slik at jeg kan være til best mulig støtte for studentene som trenger veiledning. Det aller viktigste for meg er at jeg kan være til hjelp for våre studenter.

Høgskolen i Nesna har ikke tilsatt noen i den ledige stillingen etter studierådgiver, dermed er stillingen vakant. Jeg jobbet ganske tett med den som hadde stillingen tidligere og ser at behovet for veiledning av studenter fortsatt er tilstede. Studentene kommer ofte til meg med sine behov. Jeg har ikke journalført mine veiledninger og kan derfor ikke vise til dokumentasjon på dette, dessverre. Jeg kjenner til at det finnes et system for registrering av denne type kundekontakt, men dette er ikke noe som er i bruk hos oss. Systemet er utviklet for bruk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og det er Sosial- og helsedirektoratet som har utarbeidet dette systemet i forbindelse med ett prosjekt i 1995. Systemet er en «Veileder i journalføring».

Uformelt har jeg tatt meg av mange av de studentene som av ulike årsaker har trengt veiledning i forhold til sine studier. Enkelte ganger har jeg også vært en skulder å gråte på.

Det satses store summer på å rekruttere til Grunnskolelærerutdanningen ved vår høgskole. Det kan synes som om at det ikke brukes tilstrekkelig med ressurser på å veilede de som faktisk

---

³ Innpassing er i denne sammenheng for eksempel, studier tatt ved annen institusjon, som kan erstatte deler av ett studium. Det kan være spesiell tilrettelegging eller godkjenning av deler av tidligere gjennomførte studier.

velger å ta denne utdanninga, eller de som vurderer å ta den. Det brukes selvsagt en del midler på informasjon, men dette er ikke det samme som veiledning. Høgskolen er tvunget til å spare mange millioner kroner dette året, og noe av innsparinga går dessverre ut over informasjonsformidling og veiledning.

Over hele landet er det etter hvert et veldig stort behov for nye lærere da det i mange år har vært nedadgående søkning til slik utdanning. Mange lærere skal gå av med pensjon de nærmeste årene, og det står alt for få lærere klare til å fylle de plassene som da blir tomme. Vår høgskole har i alle år hatt en intensjon om å forsyne regionen vår med dyktige lærere. Dessverre er det veldig mange ufaglærte lærere i skolene rundt omkring, og dette forringer nok kvaliteten på undervisninga en del. Kombinasjonen mellom teori og praksis viser seg å gi den beste læringsforutsetningen, dette sier lærer i pedagogikk Bjørg Herberg Gloppen i en kronikk forskning.no(forskning.no). I følge registreringer hos Statistisk Sentralbyrå vil vi i løpet av 2025 få en mangel på lærere med høyere utdanning på ca 40000 (ssb.no).

Jeg vil i min oppgave undersøke om påstanden om at vår høgskole trenger en Studierådgiver/-veileder holder stikk.

Avgrensning og problemstilling

Det er behov for studierådgiver/-veileder ved Høgskolen i Nesna.

Jeg vil prøve ut denne påstanden ved å skrive denne oppgaven. Jeg fremmer denne påstanden med bakgrunn i min lange erfaring som veileder for studenter ved Høgskolen i Nesna uten formelt å ha hatt denne rollen.

Litt av temaet har endret seg underveis i arbeidet med oppgaven. Jeg hadde ønsket å skrive om studentenes mestring og viktigheten av dette, men ser at jeg har snevret den inn til at dette handler om viktigheten av studieveiledning/-rådgivning.

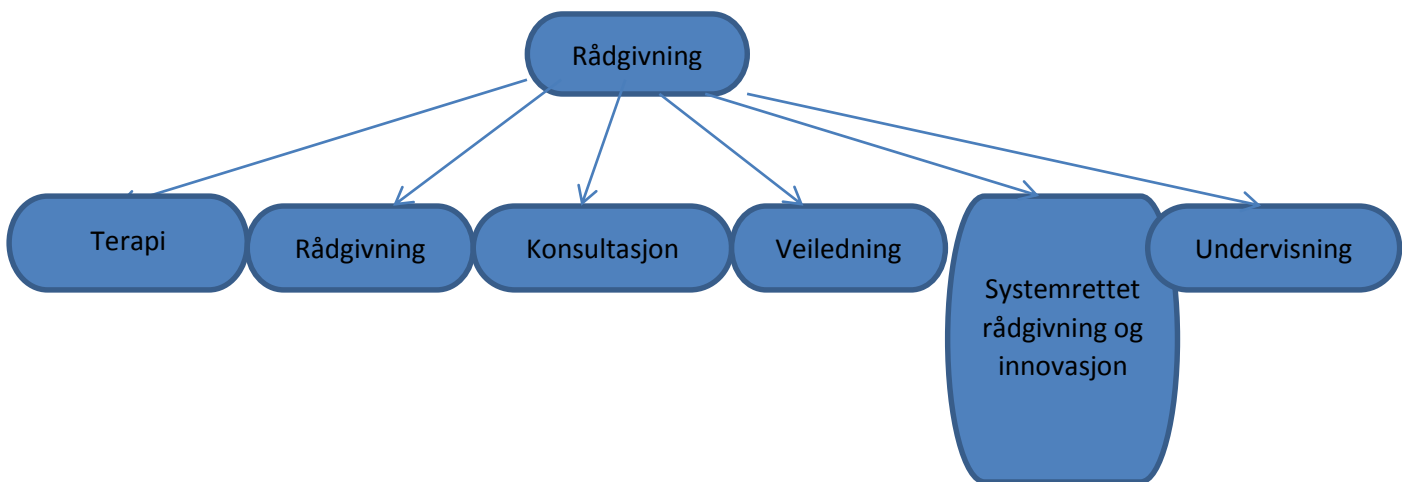
Jeg har fortatt en kvantitativ undersøkelse blant våre studenter i grunnskolelærerutdanningen og har fått god respons på denne. Jeg har avgrenset søket til denne gruppen studenter for å ikke favne for bredt og dermed bli diffus.

Forståelse av begrep

Rådgivning

Rådgivning kan være en fellesbetegnelse på rådgivning, veiledning og konsultasjon.

Til daglig blir ofte begrepet rådgivning brukt litt upresist om ulike typer hjelp. Dette kan føre til at det hersker en del forvirring rundt begrepet. Rådgivning kan være både en «paraplybetegnelse» og et begrep sideordnet med andre begrep i «paraplyen»

Figur hentet fra Rådgivning: Johannessen, Kokkersvoll og Vedeler.

Rådgivning dekker flere ulike nivåer og områder:

- I. Direkte rådgivning-personlig rådgivning der en arbeider direkte med individet.
- II. Indirekte rådgivning der det arbeides med individet via rådsøker, eksempelvis lærer, førskolelærer (konsultasjon).
- III. Indirekte rådgivning der det arbeides med en som søker hjelp, for eksempel en lærer, førskolelærer, for å utvikle dennes kompetanse på veiledning.
- IV. Indirekte rådgivning der det arbeides med en hel organisasjon, eksempelvis; skole, barnehage, PPT-kontor, kompetansesenter (systemrettet rådgivning og innovasjon) (Ibid).

En utdannet rådgiver har mange ferdigheter, og Johannessen m.flere nevner disse viktige punktene:

En god rådgiver kjenner seg selv, hvilke verdier han har og sine personlige forutsetninger.

Empati⁴ og gode kommunikasjonsferdigheter må integreres med teoretiske kunnskaper og praktisk opplæring.

En profesjonell rådgiver skiller mellom egne behov og hjelpesøkerens. Han er nær og innlevende uten å bli innvadert eller utbrent, og har profesjonell distanse uten å bli kynisk.

Rådgivere har et bredest mulig sett av kunnskaper om mennesker, systemer og organisasjoner (Ibid).

En rådgiver forutsettes å ha de fagkunnskapene på de områdene han eller hun blir rådspurt i, og utdanning i rådgivning handler om hvordan en skal integrere og bruke både sine fagkunnskaper og sin viten om kommunikasjon (Ibid).

Veiledning

I de siste tiårene har det oppstått nye trekk når det gjelder veiledningsfeltet. Det nye innebærer at veiledningsordningene i større grad er blitt institusjonalisert og organiseres formelt. Dette gjelder både innenfor yrkes- og utdanningsveiledning. Behovet for formell veiledningskompetanse vokser. Dette legitimerer også de mer formelt organiserte, og de mer systematiske veiledningsordningene som vokser fram. Det har oppstått et skille mellom direkte og indirekte veiledning (Pettersen og Løkke,2004). Tradisjonelt har veiledning vært brukt i opplæringsøyemed der den handlingsorienterte veiledningen har vært ved læring gjennom handling for eksempel i tradisjonelle yrker som handverksfag. Der ville for eksempel læreren demonstrere, og elevene skulle deretter gjøre slik læreren gjorde.

Reflekterende veiledning eller læring gjennom samtale er en veiledningsform som har dominert på veiledningsfeltet siden 60-70 tallet og framover. Dette er en indirekte veiledning da den skjer frikoblet fra direkte yrkesutøvelse (Ibid).

Refleksjonspreget veiledning har en viktig rolle i bearbeiding av opplevelser og reaksjoner knyttet til utøvelser og utfordringer. Formålet med veiledning er at den veiledede skal oppnå mer læring, vekst og utvikling. De nødvendige kvalifikasjoner og kompetanser som er nødvendige for en profesjonell utøvelse av et yrke, skal styrkes ved veiledning. Ikke minst skal veiledning bidra til at den veiledede skal bli bedre i stand til å mestre og å handle i forhold til de oppgaver, utfordringer og problemer som kan oppstå. Handlingsalternativer den

---

⁴ Empati: innlevelse, innføring-Johannessen m.fl. 2012(3.utgave)

veiledede kan finne eller at han får mot nok til å handle på en ny måte eller lærer på bakgrunn av veiledning, er også ett mål (Ibid).

Informasjon

Jeg vil nevne informasjon i forhold til kommunikasjon da jeg finner at det er den mest relevante typen for denne oppgaven. Dette kan dreie seg om beskjeder eller meldinger. Dette kan formes i en brosjyre eller i en bruksanvisning. Informasjon er enkel å lagre og å kopiere. Vi har ofte en plikt til å informere om dette og hint i forhold til mennesker vi møter i vårt arbeid. Det kan være opplysninger om studiestart, beliggenhet på diverse servicestasjoner, klasserom, etc.

Studentrådgiver ved Studentsamskipnaden i Nesna

En som er ansatt av studentsamskipnaden, for sosialrådgivning for høgskolens studenter.

Studierådgiver/-veileder

Person som hjelper studenter og andre med rådgivning/veiledning i forhold til studier/karriere.

Metode og innovasjon

Som innovasjonsperspektiv har jeg i denne oppgaven brukt en kvalitativ og en kvantitativ undersøkelse. Aasen og Amundsen sier at i prinsippet må det være etterspørsel etter det som skal utvikles for at man skal lykkes med innovasjon. I min undersøkelse etterspør jeg behovet for en studierådgiver hos de som har fått bære byrden av at vår høgskole mangler denne funksjonen. Er der et følt behov, og ligger forholdene til rette for at dette behovet kan fylles? Dersom dette er et underbetjent marked, kan det åpne for store muligheter for innovasjon (Aasen, Amundsen: 2011). I den kvantitative undersøkelsen var det en gruppe brukere av veiledning/rådgivning som har fått komme med sine svar. Er der virkelig et slikt behov hos våre studenter?

I min undersøkelse har jeg foretatt noen intervjuer. Jeg har intervjuet to utdanningsledere, studiesjefen, rektoren og sosialrådgiver ved Studentsamskipnaden i Nesna.

Utvalget intervjuobjekter har jeg gjort for å få en bredest mulig oversikt over om det er behov for en Studierådgiver ved HiNe. Utdanningslederne har direkte kontakt med studentene i Grunnskolelærer- og barnehagelærerutdanningene og har erfaringer med hvilke behov studentene i disse utdanningene har for rådgivning. Studiesjefen har jeg intervjuet da det er han som har ansvaret for at studentene får dekket sine behov for administrativ støtte av ulike slag. Rektoren har laget ett slagord for Høgskolen i Nesna: « *Hos oss blir du ikke borte i*

mengden. Her blir du sett!» som i en vid betydning kan tolkes slik at vi skal gi studentene det de trenger, også rådgivning. Sosialrådgiveren ved SiNe har jeg intervjuet for å få innblikk i hvilke saker han får på sitt bord, og dessuten ville jeg luften en ide om samarbeid med ham (Wadel,2014).

Ved å bruke personlig intervju som metode for innsamling av data, har jeg kunnet komme med oppfølgingsspørsmål og bedt om nærmere forklaringer på både begrep og metoder (Ibid).

For å være sikker på at jeg har undersøkt det jeg ville undersøke, har jeg blant annet stilt direkte spørsmål og åpne spørsmål. Vi har også diskutert om jeg har oppfattet svarene riktig. Og fått dette helt avklart. I følge Olav Dalland vil jeg kalle min metode her for Kvalitativt forskningsintervju (Dalland,2012.s. 140) Intervjuene er semistrukturerte.⁵ Det vil si at gangen i samtalene mellom meg og mine intervjuobjekter, ble styrt av meg (ndla.no).

Denne metoden å foreta intervju på kan være både positiv og negativ. Positiv på den måten at jeg er tilstede sammen med intervjuobjektet og kan oppklare eventuelle uklarheter. Vi får en rolig og harmonisk samtale, og vi kommuniserer på både verbalt og ikke-verbalt vis. Vi føler «vibbene» og danner oss ett bilde av hverandre, om vi kan være fortrolige i intervjuet eller må holde tilbake. I løpet av intervjuene var jeg borti tilfeller der jeg var bevisst naiv for å få vise åpenhet overfor nye og uventede fenomener. Jeg unngikk ferdigoppsatte kategorier og tolkningskjemaer (Dalland,2012 s.159).

Det negative kan være om jeg og intervjuobjektet ikke er helt på bølgelengde, at vi ikke har god kjemi. Dette kan i så fall gjenspeile seg i intervjuet ved at intervjuobjektet er på vakt, kanskje greier jeg ikke å ha kontroll på mitt kroppsspråk om jeg signaliserer at jeg er uenig og ikke bare nysgjerrig? Selv om jeg prøver å ha kontroll på mitt kroppsspråk er det nok ikke alltid jeg greier det. Kroppen lyver ikke, så dette kan være en utfordring i møte ansikt til ansikt. «*En følge av Batesons måte å forstå kommunikasjon på, er at den foregår på nivåer som kan være sammenfallende eller motstridende. Kroppsspråket og/eller konteksten kan understreke ordene eller motsi dem*» (Johannessen m.fl.,2012.s.115). Det kan oppstå tvetydige uttalelser, noe som kan gjenspeile seg i intervjupersonens livsverden⁶ (Ibid, s.160).

Jeg valgte likevel å møte mine intervjuobjekter ansikt til ansikt slik at jeg kunne se hvordan mine spørsmål virket på dem og justere om dette var nødvendig.

---

⁵ Ordet semistrukturert betyr «halvstrukturert»- delvis strukturert.

⁶ Intervjuobjektets livsverden er forklart av Dallan slik: Intervjupersonens opplevelse av eget liv og hans eller hennes forhold til omgivelsene(Dallan.2012).

Denne metoden er ment, for min oppgave, å skulle vise hvilke faktorer som vektlegges fra de ulike leddene i studentenes studier her ved Høgskolen i Nesna. Jeg ville avdekke om det var muligheter og behov for forbedring av et servicetilbud, til våre studenter eller om behovet og mulighetene ikke er realiserbare.

I tillegg til denne kvalitative undersøkelsen har jeg foretatt en liten og kvantitativ undersøkelse⁷ rettet mot våre studenter i Grunnskolelærerutdanningen. Studentene fikk to spørsmål de skulle besvare om hvorvidt de kjenner til om det finnes en studierådgiver ved HiNe, og om de har bruk for en studierådgiver. Svarene på denne undersøkelsen er interessante, og dette kommer jeg tilbake til. Fordelen med å ha få spørsmål er at det er en lav terskel for å svare på undersøkelsen. Jeg har stilt ledende spørsmål JA/NEI fordi jeg ville ha helt klare svar. Oppgavens omfang tillater ikke at jeg skulle ha en større undersøkelse med mange svaralternativer.

Kvalitative undersøkelser

Adjektivet kvalitativ er i slekt med ordet kvalitet, som betyr «egenskap, beskaffenhet». Kvalitative data kan ikke gjøres om til tall, og de gir en annen type informasjon enn kvantitative data. I kvalitative undersøkelser kan vi for eksempel få frem meninger, holdninger, ønsker eller synspunkter. Svarene vi får, kan være så forskjellige at det ikke gir mening å presse dem inn i en statistikk. De må oppfattes som tendenser, eller de må tolkes slik at de gir mening og forhåpentligvis svar på det vi ønsker å få greie på.

Vi kan for eksempel tenke oss at en sjokoladeprodusent ønsker å utvikle en ny type sjokolade som først og fremst har barn og unge som målgruppe. Markedsavdelingen vil gjerne få vite noe om preferansene til denne aldersgruppen, og gjennomfører et fokusgruppeintervju med ti jenter i alderen åtte til fjorten år. Svarene og kommentarene til intervjudeltakerne kan for eksempel sammenfattes slik: «Det var enighet i gruppen om at sjokoladen skulle være søt, men ikke for søt, og at jentene foretrakk brun sjokolade fremfor hvit. Mange syntes at det var viktig med en fargerik innpakning og at sjokoladen godt kunne se litt morsom ut (NDLA.14.04.2015).

I analysedelen finner jeg det riktig å gjengi intervjuene i en litt kortere versjon enn det de var i virkeligheten. I intervju er samtalen det aller viktigste redskapet vi har, og jeg mener at veien ikke er lang fra den profesjonelle samtalen til forskningsintervju.

---

⁷ Se vedlegg 1.

Jeg er klar over at det som skjer mellom meg og den jeg intervjuer, er veldig viktig.

Jeg vil her presentere mine intervjuer med alle de jeg har fått intervjuet i denne sammenheng.

Samtale med studentrådgiver ved Studentsamskipnaden.

Han som møter meg er en trivelig kar som har 40% stilling som studentrådgiver ved Studentsamskipnaden.

Jeg har invitert meg inn til ham for å intervjuet ham om hvilke henvendelser han får fra våre studenter. Jeg blir tilbudt kaffe nesten før jeg får satt meg ned. Han sier at det er hyggelig at jeg stikker innom. Vi har litt småpratning om løst og fast før jeg får stilt ham noen spørsmål. Aller først spør jeg ham om hvilke henvendelser han får der han føler at han kan hjelpe studenten uten å måtte sende ham videre. Han forteller om studenter som sliter med sin studiemotivasjon. Noen av dem tar han en type testing på for å finne ut om de har valgt riktig ved å komme hit for å studere. Andre for å finne veien videre. Han vil gjerne motivere studentene til å ta et valg i sin utdanning. Det kan til og med være om de vil velge å ikke studere, men kanskje heller jobbe.

Noen studenter har angst for eksamen. Det er ulike grader av denne angsten, og studentrådgiveren tar alle tilfellene like alvorlige. Det er opplevelsen studenten har av sin situasjon som er den riktige og reelle angsten, Vi kan jo ikke vite hvilke erfaringer studenten sitter med som utløser denne frykten. Han kan avhjelpe for de fleste, sier han. Noen kommer til han for å få hjelp til å søke ulike stønadsordninger. Han vet om mange og liker å opplyse om dette.

Noen trenger spesielt tilrettelegging i forhold til lidelser som dysleksi og dyskalkuli, og der kan studentrådgiveren hjelpe med å skrive søknad knyttet til dette. I enkelte tilfeller påtar han seg sågar å skrive for studentene om de har store problemer med å få dette til selv.

På spørsmålet mitt om hvilke saker han journalfører, sier han at han ikke har noe journalsystem. I de tilfellene det er snakk om at en samtale skal arkiveres, ber han om studentens samtykke før han lagrer noe som helst.

Han vil ikke ha tilgang til informasjon om studenten utenom det han får vite av studenten selv. Han vil møte studenten uten å være forutinntatt på bakgrunn av informasjon fra andre kilder.

Jeg synes det virker som han har en trivelig jobb og må spørre om han trives. Han sier at det er så hyggelig, og han føler virkelig at han er til nytte for studentene.

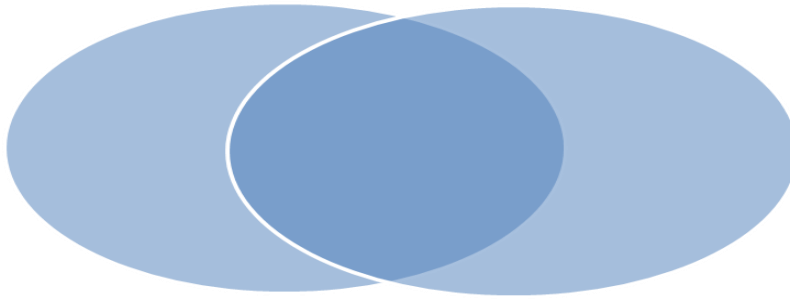
Jeg ser på ham og spør ham om det er noen studenter han ikke kan hjelpe og om det er disse han sender ned til meg. Han svarer med det samme at i de tilfellene hvor studenten ikke har kjemi med sin utdanningsleder og trenger hjelp med søking av for eksempel overflytting, fagvalg i utdanninga og bygging av utdanning, så sender han studentene nesten direkte ned til meg. I tillegg blir søkere med utenlandsk bakgrunn, flyktninger/fremmedspråklige sendt ned til meg for karriere-veiledning. Han sier han har hørt at jeg kan dette, og han har ikke opplevd at noen har kommet tilbake og klagd. Studenter som trenger å få en helhetlig utdanning eller som trenger hjelp til å «bygge seg ett studieløp», sender han til meg, for han vet at der får de hjelp.

Når det gjelder mitt spørsmål om han kan se for seg at han og jeg samarbeider, dersom jeg skulle være så heldig å få rollen som studieveileder, svarer han straks: «Selvfølgelig! Det hadde vært kjempelurt! Vi kunne hatt en logisk oppgavefordeling der sårbarheten ble atskillig mindre for studenten. Vi kunne hatt diskusjoner på kontoret over en kaffekopp uten at det var så veldig formelt». Her øyner jeg et framtidig innovativt samarbeid. Et slikt samarbeide har ikke vært utført her tidligere, og vi har troen på at det kan fungere.

Vi har jo hver våre hovedområder å dekke innen råd- og veiledning, og mye av området er overlappende. Vi finner ut at det er bra med litt overlapping i arbeidsoppgaver og arbeidsområder. Da blir det ikke totalt ukjente arenaer vi skal bevege oss inn i når det gjelder å veilede studentene.

Vi ser for oss at overlappinga blir omtrent slik: I det feltet der vi har den mørkeste fargen, ser vi for oss at vi sammen kan finne en god veiledning, eventuelt en løsning for studenten. De lysere feltene markerer at vi har virkefelt som er spesielt for hver av oss, men som også er

viktige i den store sammenhengen i studentveiledning/-rådgivning.

Studentrådgiver har for eksempel ikke noen veiledning i forhold til studentens karriere/ utdanning og Studierådgiver/-veileder har ikke noen veiledning i forhold til studentenes behov for boliger, stønader med mer. Skal ikke gå inn på denne modellen, da den foreløpig er kartleggingsfasen. Vi var begge enige i at et samarbeid på tvers kunne gagne studenten og gi et mer helhetlig tilbud om rådgivning/veiledning.

Samtale med utdanningsleder for barnehagelærerutdanninga.

Utdanningslederen og jeg har avtalt at vi skal møtes i høgskolens bibliotek. Vi går inn i ett lite grupperom for å få sitte uforstyrret.

Vi starter med å snakke litt om løst og fast, og vi drikker litt kaffe. Jeg forteller at jeg vil bruke dette intervjuet som en del av undersøkelsen i min innovasjonsoppgave og det synes hun er helt i orden.

Vi går nesten rett på sak, og jeg spør om hvilke henvendelser det er studentene kommer med til henne som utdanningsleder. Hun trenger ikke å tenke seg om før hun svarer at det er veldig variert. Henvendelsene dreier seg om veien videre, etter endt utdanning, og det er spørsmål om innpassing. Noen studenter har av ulike årsaker ramlet ut av sitt studieløp og vil gjerne inn i utdanningen igjen. Det kan dreie seg om overflytting til oss eller fra oss og over til en annen institusjon. I noen tilfeller er der sykdom i familien, og studenten har behov for å snakke om dette. I den forbindelse kan det være aktuelt med ett tilrettelagt løp eller tilpassing, som vi også kaller det.

Vi strekker oss langt for at våre studenter skal lykkes. Det går bort mye tid til slikt arbeid, men det er så viktig at vi kan ikke la være å ta tak i dette når slikt dukker opp.

Jeg spør henne hvordan hun hadde stilt seg til at det ble tilsatt en person ved HiNe som var studierådgiver/-veileder. Nesten før jeg hadde fått stilt mitt spørsmål ferdig, avbryter hun meg og sier klart: «*JA TAKK! Her trenger vi en rådgiver. Verdifull tid som kanskje kunne vært brukt til videreutvikling av studietilbud i barnehagelærerutdanninga går med til å veilede studenter og til studentsamtaler. Her kunne en rådgiver absolutt ha vært til stor avlastning*».

I forhold til ulike oppgaver jeg mener ligger til en rådgiver/veileder spør jeg hvordan hun oppfatter dette:

«I forhold til rekruttering? Her blir jeg lite brukt. Jeg føler vel nærmest at det bare er Grunnskolelærerutdanninga som blir profilert og at Barnehagelærerutdanninga blir litt stemoderlig behandla.»

I enkelte tilfeller viser det seg at studenten ikke viser seg å være egnet for den utdanninga han har startet på, og da er det nødvendig med en samtale. I de alle fleste tilfellene oppdager studenten selv at han har valgt feil studium og velger da å avbryte. Andre ganger kan det være ytre påvirkninger som problemer på hjemmebane, som vanskeliggjør det å studere. Utdanningsleder har egentlig nok med samtaler om opplevelser knyttet til studentens praksis og savner en studierådgiver å henvise studenter til.

Veiledningssamtaler kommer ofte i forbindelse med arrangementet; «Barnas dag» og går gjerne på holdninger, etikk, skikkethet, tilbakemeldinger og uroskapning.

Utdanningslederen konkluderer tilslutt med at det hadde vært utrolig kjekt å kunne henvise studentene til en studierådgiver slik at hun fikk mer tid til å gjøre de oppgavene hun som utdanningsleder i hovedsak er satt til å utføre.

Samtale med utdanningsleder for grunnskolelærerutdanninga

Denne utdanningslederen er en veldig travelt opptatt dame. Hun har satt av ca. 20 minutter til meg, og jeg må bare kaste meg rett ut i det.

Jeg spør hvordan hun opplever det at vi mangler en studierådgiver/-veileder. Hvilke henvendelser får utdanningsleder som med fordel kunne vært satt til en studierådgiver?

Uten å tenke seg om kan hun fortelle om studenter som kontakter henne angående sitt svangerskap, sine ulike sykdommer, når de trenger tilpasning i sitt studieløp og mye mer. De trenger veiledning, og det er også tidligere studenter som ikke ble ferdige med sine løp som nå ønsker å få fullført sin utdanning. Studenter som startet sin utdanning i en annen skolereform, faller fort igjennom. Dette er studenter som ingen ser. Disse trenger virkelig hjelp. Vi har tilgang til studentsamskipnadens studentrådgiver, men han skal ikke vite eller ha tilgang til detaljer i studentens løp. Dette gjør det veldig vanskelig. Studenten trenger mer veiledning enn det både studentrådgiver og utdanningsleder har mulighet til å gi, så en studierådgiver hadde vært fint. Det er mye arbeide som skal gjøres i forbindelse med tilrettelegging for den enkelte student. Det er snakk om tilrettelegging i praksis i forhold til studentenes ulike behov. Dette tar mye tid og går selvsagt ut over andre oppgaver som også er viktige å ta tak i. Det er ønskelig med oppfølging av studentene i alle situasjoner. Både når de trenger en sosialrådgiver, når de trenger faglig veiledning og når det gjelder hele utdanningsløpet.

Hun sier at hun ønsker bedre fagveiledning for de som ønsker seg et karriereløp. De aller fleste er ikke i situasjoner som er A4. Det handler i høyeste grad om å se studenten.

Hun sier hun havner i ett dilemma der det kreves tett oppfølging, samtidig som hun skal ha detaljert oversikt. Det er fint at utdanningsleder kan hjelpe, men det er ikke ønskelig å ha en tilnærmet terapeutisk funksjon. Her kreves det spesial-kompetanse. For eksempel når en student i GLU 1-7 blir gravid, forventer hun spesialtilpasning, og dette kan oppleves som urimelige krav. Samtidig som utdanningslederen skal ha kontroll og oversikt over de store linjene, forventes det at hun skal ha oversikt over alle små detaljer. Det vil sannsynligvis bli bedre ivaretagelse av både små og større saker om en rådgiver kunne være tilgjengelig for studentene. Slik det er nå er dette en krevende stilling der hun føler at hun hele tiden ikke strekker til. Det er ikke en grei situasjon over lang tid.

Samtale med rektor

I forbindelse med at Høgskolen i Nesna har ett slagord som sier: «*Hos oss blir du ikke borte i mengden. Her blir du sett*», ville jeg gjerne intervjuer vår rektor for å få greie på hva som egentlig ligger bak dette slagordet. Rektor sier at han forbinder slagordet med en ung dame. Hun som var tilsatt som markedsansvarlig ved vår høgskole for noen få år siden. Det var hun som lanserte dette slagordet. Han sier at han holdt en tale i forbindelse med åpning av studieåret en gang. Der fremhevet han at dette er en liten institusjon hvor vi både ser den

enkelte student, og at vi tar oss godt av alle som en. Uansett hva studenten ønsker å få ut av sitt studium, skal vi være der for å støtte slik at studenten skal lykkes. Denne talen kan muligens ha gjort at rektor er «medskyldig» i dette slagordet, men han er litt usikker på hvilken måte.

Vi holder til på en liten plass, så her er det ikke noen som behøver å føle seg oversett. Her er det nære relasjoner mellom studenter, lærere og administrasjon. Ved vår høyskole kan studenter føle seg trygge på at de blir ivaretatt. De som ønsker å framheve seg får det til, og får lov til å stikke seg fram. Det er enkelt å bli kjent med andre her nettopp fordi vi er såpass små. Rektor sier: *«Faren med et slikt slagord kan være at den som ikke ønsker å skille seg ut fra mengden, ikke vil søke seg til oss, og det er i så fall synd. Det skal jo ikke være sånn at de som ikke vil skille seg ut må gjøre det, men her er det jo åpent for tolkninger»*. Han fortsetter: *«Ellers kan vår høyskole skryte av at studenter som har gått hos oss kan bli akkurat hva de vil. Vi har utdannet ledere, kjente musikere, kjente politikere, gründere, ja mange framtrepende personer har studert hos oss»*.

Det som forundrer vår rektor er at høyskolen vår fortsetter å profilere at vi utdanner så mange lærere. Det gjør vi ikke lenger. De aller fleste studentene våre går i andre studieløp. Vi lever ennå i den gode gamle tida og har vel egentlig ikke tatt inn over oss de endringene som høyskolen har vært igjennom. Eller kanskje vi ikke vil se det for det kan få konsekvenser for vår bemanning.

Ellers tenker rektor at slagordet kan bety at her hos oss har vi tilrettelagt alt for studenten. Her er Studentrådgiver ved studentsamskipnaden, og her hører vi på studentene. Rektor sier at vi savner en studierådgiver, men det virker som om at vi tror at det er på plass. Rektor har tatt opp dette med studierådgiver med skolens studiesjef og har fått til svar at denne funksjonen allerede er dekket da alle driver med veiledning av studenter. *«Her er det nok mye synsing»*, sier rektor, og han fortsetter: *«Vi tror vi er gode, men har ikke så mye å bygge denne påstanden opp med»*. Rektor mener ut fra det han tror en studierådgiver er, at det er like viktig som PR.

Rektor vil gjerne vite hva en studierådgiver har til oppgave. Han ønsker også at vi må gjøre bruk av intern kompetanse for å dekke dette behovet. Det er litt betenkelig at vi som tilbyr utdanninga av rådgivere, ikke selv har sett at vi har behov for dette. Han tror at Høyskolen vår muligens er den eneste institusjonen for høyere utdanning i Norge som ikke har egen studierådgiver, og utbryter: *«Dette må vi kunne gjøre noe med»*.

Samtale med studiesjefen

I en travel hverdag har det ikke vært lett for studiesjefen å finne tid å sette av til ett lite intervju med meg, men endelig fikk han ett pusterom. Det er mye som må på plass i forhold til den nært forestående fusjoneringa med Universitetet i Nordland(UiN), som mest sannsynlig kommer til å skje, så tiden på jobb må utnyttes maksimalt til dette formålet.

Jeg starter med å spørre hvordan Studiesjefen ser på dette at vi ikke har en studierådgiver/-veileder ved Høgskolen i Nesna.

Han mener det har gått helt greit uten denne funksjonen. Han synes dagens ordning fungerer greit. Så langt studiesjefen vet dukker studentenes ønsker om hjelp opp i forbindelse med innpassingssaker, fagvalg og permisjoner. Han tror at han har alle fått hjelp. Han har ikke opplevd at studentene ikke har fått hjelp, men sier samtidig at det er jo begrenset hva vi kan hjelpe dem med.

På spørsmål om hvilke problemer han opplever at studentene har, er det knyttet til om de er kvalifiserte, hva som er forskjellen på de ulike utdanningene, hvordan er det med studiepoeng og mer formell informasjon.

Siden den studie-administrative rådgiveren fikk permisjon fra sin stilling som studierådgiver, har alle de oppgavene hun hadde i den stillingen gått over til de ulike utdanningslederne. Det er rektor som vil det slik, sier han. Rektor mener at disse oppgavene skal ligge til utdanningsledere.

I og med at vi ikke har en formell studieveileder falt det seg slik at det er utdanningslederne som tar veiledninga i de flerårige løpene. Når det gjelder pedagogikkfagene med spørsmål om Bachelor, er det faglig tilsatt i pedagogikk som tar studentveiledninga.

«Studieadministrasjonen tar seg av fagsammensetning og det som er informasjon», sier han. «Det kan eksempelvis være å henvise studenter til andre institusjoner om ikke vi har den utdanninga de ønsker eller trenger. Dette gjør vi dersom vi vet om at andre har tilbudet. Vi har ikke noen tilnærmet terapeutisk veiledning. Studentsamskipnaden har den sosialpedagogiske rådgivninga».

På spørsmål om studiesjefen noen gang har henvist studenter til studentrådgiver svarer han at det kun har skjedd en gang, da var det i forhold til eksamen.

I forhold til tilrettelegging i praksis og utstyr i forbindelse med eksamen, er det utdanningsledere som har fått henvendelsene.

«Vi kunne ha hatt en studierådgiver, men så lenge utdanningsledere og seksjonsledere kan kontaktes, har vi oppfylt dette behovet» sier han.

På spørsmål om hva en studierådgivers oppgaver er, svarer han at han har ikke noen egentlig oversikt. Han kjenner til at vi har rådgiverutdanning ved HiNe, men har ikke noen spesiell kjennskap til studiet. Han sier at han ikke vet hva som er vanlig.

På spørsmål om rådgivning i forkant av studieåret mener studiesjefen at vi har rådgivning nok og oppfyller den biten.

«Det er mest spørsmål rettet mot utdanningsleder og idrett, så det er de som får slike saker og det ser ut til å fungere veldig godt» sier han.

Resultatene av kvantitativ undersøkelse

I den kvantitative undersøkelsen jeg gjorde av studentene i Grunnskolelærerutdanninga, var det hele 53% som svarte av 123 studenter. Dette er overraskende mange, da vi var midt inne i eksamenstida og studentene hadde sikkert mange andre ting de tenkte på akkurat da.

Det er interessant å analysere svarene fra de to spørsmålene jeg stilte.

Er du kjent med at det finnes en studierådgiver (Her tenker jeg ikke på studentrådgiver ved SiNe) ved HiNe?

Hele 31% av de som svarte, er kjent med at Høgskolen har en studierådgiver/-veileder, selv om vi formelt sett ikke har det (se vedlegg 1).

Har du behov for veiledning fra en studierådgiver?

57% av de som svarte på undersøkelsen, svarte at de hadde behov for veiledning fra en studierådgiver (se vedlegg 1).

Kanskje er det på grunn av den uformelle rolle rollen jeg har som studieveileder, som gjør at det er såpass mange studenter som kjenner til at vi har studierådgiver hos oss? Dette finner jeg ikke svar på, da jeg ikke har stilt noen oppfølgingsspørsmål for de som svarte JA på dette spørsmålet.

Når så mange som 57% sier at de trenger veiledning fra en studierådgiver, konkluderer jeg at det er et behov blant denne studentgruppen for en slik tjeneste. Føler studenten at den har et udekket behov i forhold til sine studier og for mestring, er det rimelig å anta at ved å dekke dette behovet vil vi kunne være ett steg nærmere målet om å få studentene til å lykkes.

I forhold til den viktigheten det er at hver og en av studentene blir sett og at de føler mestring, kommer jeg på ett annet slagord som en tidligere rektor her ved skolen brukte titt og ofte: «*Studenten skal lykkes!*» Dette slagordet sitter nok litt i ryggmargen på de fleste av oss som jobber her. I alle fall de som har vært her i mange år, og som virkelig har ett ønske om at det er studenten som skal lykkes. Det er studenten dette dreier seg om.

Refleksjon og drøfting

I og med at mine intervjuobjekter har ulike tilnæringssteder til studentene, kunne jeg ikke stille akkurat de samme spørsmålene til alle sammen.

Studentrådgiver er tilsatt av Studentsamskipnaden for studentene. Han har ikke tilgang til (og skal heller ikke ha det) studentenes studier via våre studentbaser.

Utdanningslederne, både for grunnskolelærerutdanninga og fra barnehagelærerutdanninga virker å være helt enige i at det er et behov for en egen studierådgiver ved Hine. Det er flere situasjoner der det hadde vært greit å ha hatt en studierådgiver å henvise studentene til. Det gjelder for eksempel studenter som ønsker tilpassing i sine studier, eller ønsker å søke overflytting enten til oss eller fra oss. Slike saker er av en slik karakter at utdanningslederne gjerne ser at en studierådgiver kunne komme på banen og ta noe av disse sakene.

I de tilfellene der det viser seg at studenten ikke egner seg for studiet, eller har valgt feil utdanning, kan det være veldig vanskelig for utdanningsleder å veilede i riktig retning. Her hadde det vært greit med en studierådgiver som kunne veilede studenten enten ut av studiet, over i en annen retning eller en annen vinkling inn til sitt studieløp. Slike problemer skaper mye arbeide for utdanningslederne som med fordel kunne vært brukt på utvikling av studiet istedenfor å detaljplanlegge for en enkelt student.

Det er ikke slik at utdanningslederne ikke vil hjelpe studentene med det de måtte trenge hjelp til, men det hadde vært veldig verdifullt å kunne bruke tiden bedre på å holde orden på de «store» linjene og ikke ha slike detaljer å tenke på.

I forhold til alle skolereformene og endringene i utdanningene som følge av dette, er det mange tidligere studenter som ingen ser... mange av disse ønsker å få fullført den utdanningen de engang startet på, men dette medfører veldig mye detalj-arbeide. Dette gjelder tidligere studenter både i allmennlærerutdanning, praktisk-estetisk-faglærerutdanning og i førskolelærerutdanningene. Det virker frustrerende å ikke ha kapasitet til å hjelpe disse på en god måte. Her har nok en studierådgiver en stor oppgave og muligens ville det kommet fram en løsning for disse menneskene.

I forhold til tilrettelegging i forbindelse med graviditet og permisjoner, kunne helt sikkert en studierådgiver gjort en god jobb. Utdanningslederne ville fått frigjort litt tid til mer administrative oppgaver.

Til sammenligning med utdanningslederne er ikke studiesjefen av riktig samme oppfatning når det gjelder behovet for en studierådgiver/-veileder.

Han mener at studentenes behov for rådgivning er dekket ved hjelpen de får fra utdanningslederne og den informasjonen studieadministrasjonen gir. Han mener at dagens ordning fungerer helt greit og sier samtidig at han har ikke oversikt over at studentene ikke får dekket alle sine behov. Han ser at så vidt han har oversikt over, at behovene dreier seg om innpassingssaker, fagvalg og permisjoner.

Jeg tenker at ulik oppfatning av hvilke problemer studentene har, kan ha sammenheng med nærheten hver av mine intervjuobjekter har til studenten. Det er naturlig at utdanningslederne har nærmere kontakt med studenten enn det studiesjefen har. Studiesjefen skal ha det overordnede ansvaret for at funksjonene som støtter opp om studiene våre, er på plass. Da tenker jeg ikke på at vi har lærere nok, men at hele støtteapparatet rundt fungerer.

Det er foreløpig ikke nedfelt i lovverket at Høgskoler og Universitet skal ha egen studierådgiver/-veileder, men jeg ser av Regjeringens offentlige utvalg av 27.03.2015 at det nå gjøres en offentlig utredning av utvalget om blant annet karriereveiledning. Bakgrunnen for denne utredninga baserer seg på en rapport fra OECD der en av anbefalingene er å utvikle et helhetlig system for livslang karriereveiledning. Slik det er i dag (ifølge denne rapporten) er ikke tilbudet tilpasset dagens teknologiske samfunn, eller det moderne arbeidslivet. I dag foregår der jobbskifte og behov for videreutdanning i langt større grad enn tidligere, og karriereveiledning vil være ett langt viktigere element for et livslangt yrkesliv (Regjeringen.no).

Selv om det ikke er lovpålagt med studieveiledning, skal institusjonen så langt det er mulig og rimelig tilrettelegge studiesituasjonen for studenter med særskilte behov(Lovdata.no). Dette faller ikke inn under oppgavene til studentrådgiver/-veileder hos oss, og da er det et udekket behov her. Denne tilretteleggingen *kan* inkludere rådgivning om for eksempel gjennomføringen av studiet. Hvordan og omfanget av slik tilrettelegging vil bero på den enkelte students situasjon og behov. Dette kan fremkomme av utdanningsplanen som skal inngås mellom studenten og institusjonen, jf. uhl §4-2.

Dette sier også avdelingsdirektør Anne Grøholt i det kongelige kunnskapsdepartementet: «*Det er opp til den enkelte utdanningsinstitusjon om de vil tilby studentene rådgivning knyttet til eksamensforberedelser, karrierespørsmål eller andre aspekter ved studenttilværelsen*». Hun henviser også, som eksempel, til Universitetet i Oslo(UiO) sin serviceerklæring, som beskriver hva studenter kan forvente av UiO.

Det er styret som har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø og følgelig kan vedta om Høgskolen skal tilby denne tjenesten til sine studenter.

Likevel er det kun Nesna, av de jeg sjekket, som ikke har denne tjenesten for sine studenter.

Siden det er ulike oppfatninger av behovet for studierådgiver ved vår høgskole, tenker jeg at det kan ha sammenheng med de ulike tilnæringspunktene mine intervjuobjekter har til studentene. Utdanningslederne har kontakt med studenter og har derfor god mulighet til å kunne fange opp tegn på at det kan være behov for studierådgivning/veiledning hos studentene. De har samtaler med studentene om deres studieløp og vil nok være i mye nærmere relasjon til dem enn mange andre ansatte her. Studentene blir observert på en positiv måte, og deres interesser blir ivaretatt så langt det lar seg gjøre, og med de ressursene vi har til rådighet. Det tilrettelegges i praksis for de som sliter med ulike ting, både fysiske hemninger og også andre nødvendige tilpassinger for den enkelte. Utdanningsleder er redd hun ikke strekker til og liker ikke belastningen av å være i en slik situasjon.

Studiesjefen har naturlig nok en viss avstand til studentene og trenger ikke å ha så nær relasjon til hver enkelt. Han møter dem på en helt annen arena enn det utdanningsledere gjør. Det kan nok være at studentene ikke føler at det er studiesjefen de skal kontakte når det er noe de trenger råd/ veiledning om. Og av den grunn er det helt naturlig at han ikke er involvert i deres hverdag på en slik nær måte. Jeg vet det ikke sikkert, men antar at studentene først søker støtte hos de som står dem nærmest og kanskje vil de bli henvist til rådgiver/veileder med sine behov. Studiesjefen skal sørge for at støttefunksjoner er tilstede for studenten. Så lenge der

ikke uttrykkes et behov for en eller flere mangler, vil han selvsagt gå ut fra at alt er i skjønneste orden.

Rektor er daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter, og han har derfor ikke mulighet til å komme studentene i møte på et såpass detaljert nivå som mange andre ansatte ved høgskolen har. Han skal holde rede på de helt «store linjene» i institusjonen og må derfor nødvendigvis delegerer ansvar for blant annet studentenes ve og vel til andre. Når han har spurt etter rådgiverfunksjonen og fått vite at dette er ivaretatt, må han stole på det.

Jeg tenker at det er naturlig å ikke ha samme oppfatning av om det er behov for en studierådgiver for de som sitter i helt ulike tilnærings situasjoner til studentene. En må nesten ha relasjoner til studentene for å se hva som skal til.

Etter samtalen med studentrådgiveren hos Studentsamskipnaden tror jeg at det muligens ville vært en stor fordel, både for studentene, institusjonen og oss som jobber tett med studentene, om det kan komme i gang et tettere samarbeid mellom sosialrådgiveren og en studierådgiver. Studenten kunne ha kommet til et «lunt sted» hvor han kunne få hjelp på flere hold. Ofte er der ikke bare en ting som avgjør om tilværelsen er grei for studenten, det kan være mange ting som påvirker hverandre. Dette kunne ha blitt et fint samarbeid på tvers av faggrenser og ville absolutt vært en arena for innovasjon (Aasen,T., Amundsen,O.,2011).

Når studenten dukker opp med sitt behov på vårt kontor, er det vanlig at han vil gå rett på sak på det som oppfattes som «problemet». Det kan ofte være lurt å gi seg litt tid til å få kontakt med denne personen på ett litt mer personlig plan og få vite litt mer om dennes bakgrunn. Gjennom slik personlig og litt lun atmosfære kan der komme fra informasjon som kan være nyttige å kjenne til senere i veiledningsprosessen(Amundson,2001).

Situasjonen i dag er at HiNe ikke har en besatt stilling med ansvar for å gi studenter og andre studierådgivning/-veiledning. Jeg tenker at det ville vært ett bedre tilbud ut til våre kunder om vi hadde hatt nettopp det. Ett sted hvor en kan henvende seg med sine behov. I dag ligger veiledningsoppgavene fordelt på flere personer, og det er veldig uoversiktlig hvem som kan svare på henvendelsene.

En studierådgiver kan orientere om sin rolle ut til studentene, enten ved å oppsøke klasser eller å holde foredrag. I rollen som studierådgiver er det helt naturlig å søke informasjon hos

studieledere og andre fagpersoner, for å yte god veiledning. Her er samarbeid helt nødvendig, da det er der den fagspesifikke kompetansen finnes.

En person med oppgave som studierådgiver, ville nok gjort at tilbudet om veiledning blir mer synlig i vår organisasjon. Hvor blir studenter og andre henvist i dag? Hva skal de svare i servicetorget når noen søker studierådgivning?

Avslutning

Å arbeide med denne oppgaven har vært både lærerikt og spennende. Studenttrivsel er absolutt noe som er av interesse både for meg og mange her ved høgskolen. Undersøkelsene jeg har gjort i forbindelse med oppgaven, har vært spesielt interessante.

I ettertid ser jeg at jeg kunne lagt litt flere spørsmål inn i den kvantitative undersøkelsen. På grunn av at jeg var redd at det skulle bli liten respons dersom jeg hadde for mange spørsmål, nøyde jeg meg med to.

Jeg tenker at for at våre studenter skal lykkes, føle at de blir sett og ikke blir borte i mengden, er det viktig at Høgskolen som institusjon legger mest mulig til rette for nettopp dette.

Kanskje vil en studierådgiver/-veileder kunne bidra til økt trivsel, økt gjennomføring og fornøyde studenter?

Gjennom arbeidet med denne oppgaven har jeg funnet ut at det absolutt virker som om det er et behov for en studieveileder ved Høgskolen i Nesna. Et tett samarbeid mellom studieveileder og studentrådgiver på tvers av disse institusjonene kunne gagne studentene våre. De kunne kanskje finne et kontor å gå til der de ville få hjelp til å reflektere over sin egen situasjon, og hvor de også kunne bli hjulpet til å ta et valg. Ett valg for egen framtid, ett valg som er med på at studenten føler at han vil komme til å lykkes?

Kildeliste

Aasen, T.M., Amundsen, O. (2011). *Innovasjon som kollektiv prestasjon*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Amundson, N.E. (2001). *Dynamisk vejledning*. Danmark: Hillerød Bogtrykkeri + Offset ApS

Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. 5. utgave. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Johannessen, E., Kokkersvold, E. og Vedeler, L. (2012). *Rådgivning Tradisjoner, teoretiske perspektiver og praksis*. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Wadel, C. (2014). *Feltarbeid i egen kultur*. Oslo: Cappelen Damm AS

Nettsteder:

Digital norsk læringsarena (NDLA): <http://ndla.no/nb/node/93376> 15.04.2015

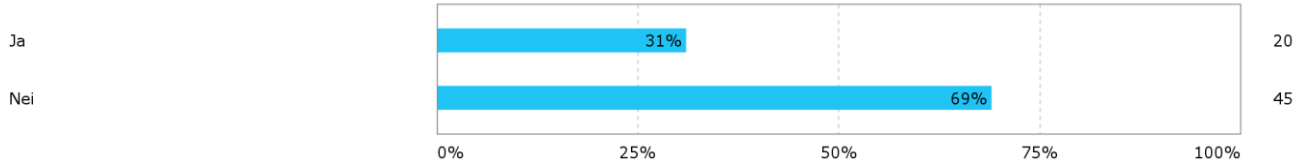
Statistisk sentralbyrå: <http://ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/framskrivinger-av-befolkning-og-arbeidsstyrke-etter-utdanning-med-alternative-forutsetninger-for-innvandring> 10.04.2015

Forskning.no: <http://forskning.no/meninger/kronikk/2013/06/vil-ha-bedre-kobling-mellom-teori-og-praksis-studenter> 27.04.2015

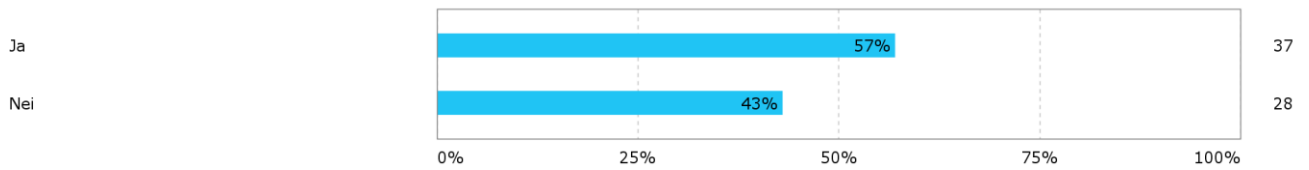
Samordna opptak: www.samordnopptak.no

Vedlegg 1: Undersøkelse blant GLU-studentene.

Er du kjent med om det finnes en studierådgiver (Her tenker jeg ikke på studentrådgiver ved SiNe) ved HiNe?

Har du behov for veiledning fra en Studierådgiver?

Samlet status

